

DAOPHATGOC.COM

[NGHE SÁCH NÓI](#) - [XEM YOUTUBE](#)

KINH TIÊU BỘ
Chuyện Tiên Thân
Phẩm Kurunga
Chuyện Con Chó
(Tiên Thân Kukkura)
(Kukkurajataka)

Những con chó lớn lên...

Câu chuyện này, khi ở tại Kỳ Viên, Thế Tôn đã kể về việc làm lợi ích cho bà con. Câu chuyện sẽ được trình bày trong Chương mười hai, Tiên thân Bhaddasàla (số 465). Để xác chứng lời dạy này, bậc Đạo Sư kể chuyện quá khứ.

*

Thuở xưa, khi vua Brahamadatta đang trị vì ở Ba-la-nại, Bô-tát do duyên hành động lợi ích cho bà con như vậy, được sanh làm con chó đầu đàn rất thông minh, sống trong một nghĩa địa lớn với đàn chó hàng trăm con vây quanh.

Một hôm, vua ngự lên xe được trang hoàng đẹp đẽ, được kéo bởi những con ngựa Sindh giống quý, đi đến khu vườn, trọn ngày vui chơi tại đấy, và khi mặt trời lặn, vua mới trở về thành. Yên cương của xe vẫn mắc vào xe, và quân hầu để xe trong sân hoàng cung trọn đêm. Ban đêm, trời mưa, yên cương bị ướt. Các con chó nhà vua thuộc nòi giống tốt, từ trên lầu đi xuống, nhai ăn da và dây cương chiếc xe ấy. Hôm sau, họ báo cáo với vua:

– Thưa Thiên tử, từ những miệng cống chui vào, các con chó đã nhai ăn da và dây cương chiếc xe.

Vua nổi giận, ra lệnh giết tất cả chó mà họ thấy được. Từ đấy trở đi, khởi lên tai nạn lớn cho loài chó. Chúng chạy trốn vào nghĩa địa và đến bên cạnh Bô-tát. Bô-tát hỏi:

– Các con tụ họp đông ở đây vì duyên cớ gì?

Chúng đáp:

– Trong nội thành, da và dây cương của chiếc xe vua bị chó nhai ăn. Vua tức giận ra lệnh tàn sát chúng con. Nhiều anh em con bị giết hại. Cuộc khủng bố lớn đã khởi lên.

Bồ-tát suy nghĩ: “Tại một chỗ được bảo vệ như vậy, các con chó ở ngoài không có cơ hội để vào. Đây là việc làm của đàn chó giống tốt trong nội cung. Nay những con có tội không gặp việc gì, còn những con vô tội lại bị giết. Ta hãy cho vua thấy những con chó có tội kia và cứu mạng sống cho bà con vô tội của ta.

Bồ-tát an ủi:

– Các con chó sợ, Ta sẽ làm cho các con hết sợ hãi. Hãy chờ ở đây cho đến khi Ta yết kiến nhà vua.

Rồi ngài hướng tâm đến các Ba-la-mật, đặt hạnh từ bi lên hàng đầu, ngài nguyện: “Không một ai dám quăng đá hay gậy để hại ta”. Rồi Bồ-tát một mình đi vào thành.

Sau khi ra lệnh sát hại các con chó, vua ngồi một mình trong pháp đình. Bồ-tát đi đến đây, nhảy thẳng đến dưới chỗ ngồi của vua. Các người hầu cận của vua cố gắng hết sức đuổi ra, nhưng vua ngăn lại. Bồ-tát nghỉ một lát, từ dưới ghé đi ra, đánh lễ vua rồi hỏi:

– Có phải Đại vương sai giết hại các loài chó?

– Phải, chính ta.

– Lỗi của chúng là gì, thưa bậc nhơn chủ?

– Chúng nhai ăn đồ da phụ tùng và dây cương ở xe của ta!

– Ngài có biết những con nào đã ăn đồ da không?

– Ta không biết.

– Không biết những con chó nào đã ăn đồ da, lại ra lệnh giết, như vậy không phải lẽ, thưa Đại Vương.

– Vì các con chó đã ăn đồ da ở xe ta, nên ta ra lệnh tàn sát tất cả con chó thấy được.

– Các người của ngài giết tất cả chó hay có tha chết một số chó?

– Những con chó nòi giống tốt trong cung của ta được khỏi chết!

– Tần Đại vương, vừa rồi ngài nói ra lệnh giết tất cả con chó mà họ thấy được vì chúng đã ăn đồ da ở xe của ngài. Nhưng nay ngài lại nói những con chó giống tốt trong cung của ngài được khỏi chết! Sự việc là vậy, ngài đã thực hành theo bốn sở hành vô lý: thiên vị, ghét bỏ, ngu si và sợ hãi. Hành động vô lý như vậy là không chính đáng, không phải là phép vua. Vì vua, trong khi xử kiện, cần phải giống như cán cân. Nay các con chó nòi giống tốt được khỏi chết, còn các con chó yếu đuối lại bị giết. Sự việc như vậy, thì đây không phải sự giết hại không thiên vị tất cả loài chó mà chỉ là sự giết hại các loài chó yếu đuối thôi!

Nói xong, bậc Đại Sĩ, với âm thanh dịu ngọt bảo vua:

– Tần Đại vương, sở hành của ngài không phải là công lý.

Rồi thuyết pháp cho vua, Bồ-tát đọc bài kệ này:

*Những con chó lớn lên
Trong cung điện nhà vua,
Thuộc loài nòi giống tốt,
Có dung sắc, sức mạnh,
Chúng khỏi bị giết hại.
Chỉ chúng tôi bị giết.
Đây không giết tất cả;
Chỉ giết kẻ yếu hèn.*

Nghe Bồ-tát nói, vua bèn hỏi:

– Đây chó hiền trí, người có biết ai đã ăn da ở xe ta không?

– Vâng, tôi có biết

– Ai đã ăn?

– Chính những con chó nòi giống tốt trong cung của ngài!

– Làm thế nào biết được chúng đã ăn?

– Tôi sẽ nêu rõ chính chúng đã ăn.

– Đây chó hiền trí, hãy nói rõ đi.

– Hãy cho gọi các con chó nòi giống tốt trong cung của ngài, cho đem một ít nước sữa và cỏ dabba đến đây.

Vua làm theo lời yêu cầu. Rồi bậc Đại Sĩ nói:

– Hãy cho nghiền nát cỏ này trong nước sữa và cho những con chó ấy uống.

Vua làm theo như vậy. Khi đang uống, các con chó liền nôn ra những miếng da.

– Ôi! Thật giống như đức Phật toàn tri xử kiện!

Vua reo mừng, liền tỏ lòng tôn kính Bồ-tát bằng cách dâng cúng cái lọng trắng. Nhưng Bồ-tát thuyết pháp cho vua với mười câu kệ về pháp hành trong Tiền thân Tesakuna (số 521), mở đầu với câu:

– Hãy hành Chánh pháp! Thừa bậc Đại vương thuộc dòng Sát-đế-ly, từ nay trở đi, Đại vương chớ phóng dật!

Sau khi khuyên nhà vua giữ Năm giới, Bồ-tát trả lại vua cái lọng trắng.

Nghe lời bậc Đại Sĩ thuyết pháp, vua tha chết cho mọi loài chúng sanh, rồi ra lệnh cung cấp cho tất cả loài chó, bắt đầu từ Bồ-tát, cơm ăn thường xuyên giống như thức ăn của vua. Tuân theo lời Bồ-tát khuyên giáo cho đến trọn đời, vua làm các phước đức như bố thí v.v..., vì vậy sau khi mạng chung, vua sanh lên cõi trời. Lời “Khuyến giáo của con Chó” tồn tại đến mười ngàn năm. Còn Bồ-tát sống đến hết thọ mạng, rồi đi theo nghiệp của mình.

**

Bậc Đạo Sư nói:

– Nay các Tỷ-kheo, không phải chỉ nay Như Lai mới hành động lợi ích cho bà con, trong quá khứ cũng đã làm như vậy.

Thuyết pháp thoại này xong, và kết hợp hai mẩu chuyện với nhau, bậc Đạo Sư kết luận với sự nhận diện Tiền thân:

– Thời ấy, nhà vua là Ananda, hội chúng của đức Phật là bầy chó hiền lành, còn con chó hiền trí là Ta vậy.

Thành kính tri ân công lao to lớn của [Hòa thượng Thích Minh Châu](#) đã dịch Việt từ nguyên bản tiếng Pali [5 bộ Kinh Nikaya](#) - văn bản đáng tin cậy nhất lưu giữ những lời dạy gốc của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni.

-----

*Tổng hợp - so sánh - chọn lọc từ nhiều nguồn uy tín: kinh sách, sách in, các trang mạng, ...
Xin được cảm ơn và tri ân tất cả những cá nhân đã cống hiến thời gian, công sức, của cải, tâm huyết để thu thập, đánh máy, ghi âm, lưu trữ, ấn tống và chia sẻ miễn phí những tư liệu quý giá này.*

[ĐỌC, NGHE, TẢI VỀ KINH TIỂU BỘ](#)